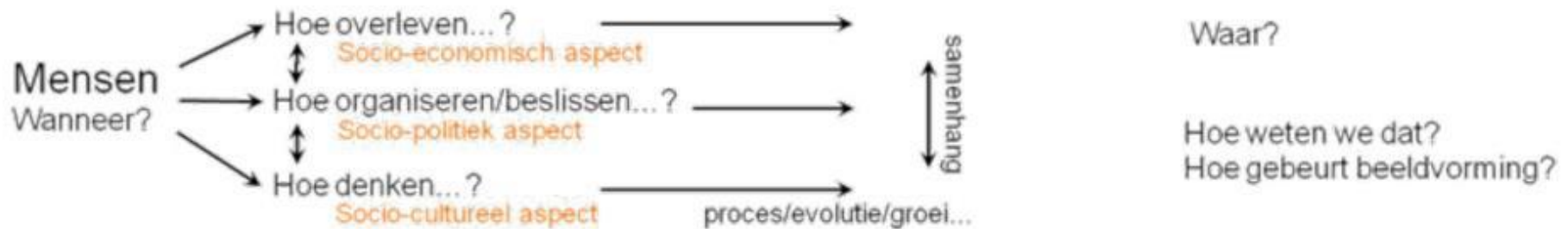

KNOWING HISTORY

3 dimensies van het Historisch Referentiekader

- Tijd: millennium, eeuw, jaar, tijdrekening, chronologie, periode, continuïteit, verandering, breuk, evolutie, revolutie, duur, gelijktijdigheid en ongelijktijdigheid
- Ruimte: lokaal, regionaal, stedelijk en ruraal, continentaal en maritiem, centrum en periferie, (West-)Europees, westers en niet-westers, mondiaal, open-gesloten ruimte
- Maatschappelijke domeinen: politiek, sociaal, cultureel, economisch

Westerse periodisering

- prehistorie, oude nabije oosten, klassieke oudheid, middeleeuwen, vroegmoderne tijd, moderne tijd en hedendaagse tijd

Kenmerken van de maatschappelijke domeinen voor westerse en niet-westerse samenlevingen van de vroegmoderne tijd

- **Politiek:** staatsvorming en veranderende territoriale invulling, imperialisme, kolonialisme, politieke revolutie, bestuurlijke organisatie en staatsvorm, grondwet, volkssoevereiniteit, vertegenwoordiging, (de)centralisatie, rechtspraak, democratie en rechtsstaat, scheiding der machten, scheiding van kerk en staat, grondrecht, vrijheid- en gelijkheidsbeginsel, verkiezing, coalitie, meerderheid, oppositie, politieke partij, mensenrechten, ideologie, marxisme, socialisme, liberalisme, nationalisme, christendemocratie, fascisme, federale staat, nationaalsocialisme, Shoah, genocide
- **Sociaal:** gelaagde samenleving, nomadische agrarische en industriële samenleving, stedelijke samenleving, (on)gelijkheid, (on)vrijheid, slavernij, oorlog, geweld en vrede, minderheden, migratie.
- **Cultuur:** kunst-en cultuuruiting, filosofie, levensbeschouwing en levensbeschouwelijke organisatie, religieuze hervorming en breuk, multiculturele samenleving, wetenschappen en technologie, drukkunst, traditie en gewoonten, mens-en wereldbeeld, mentaliteit, culturele en artistieke stroming, onderwijs, propaganda
- **Economisch:** economische systemen, landbouw, nijverheid, handel, industrialisering, mondialisering, kapitalisme, koopkracht en levensstandaard, arbeidsorganisatie, vraag en aanbod, concurrentie, commercialisering, overheidsregulering, innovatie

Soorten historische bronnen

- Historische bron <> werk
- Primair <> secundair
- Geschreven <> ongeschreven

Betrouwbaarheidscriteria van een historische bron

- Standplaats en standplaatsgebondenheid van de auteur/ maker
- Doelpubliek
- Functie en beoogd effect

Historische redeneerwijzen

- (structurele en incidentele) oorzaak, bedoelde en onbedoelde gevolgen, aanleiding, toeval
- Continuïteit, verandering
- Evolutie-revolutie
- Gelijktijdigheid, ongelijktijdigheid
- Perspectief
- Historische inleving
- Argument, bewijs

Kwaliteit van de argumentatie

- Drogreden
- Anachronisme
- Veralgemening
- Stereotypering

Reflectie over de relatie verleden, heden en toekomst

- Verleden <> geschiedenis
- Collectieve herinnering
- Eigen standplaatsgebondenheid